

De Stadsheraut

VAN DE VOORZITTER

IN DIT NUMMER

VAN DE VOORZITTER	1
AGENDA VERGADERING	2
VERSLAG LEDENVERGADERING	3
ONZE VALERIUS	6
DE SANDICXEN STEENWECH (DEEL 1)	7
SAMEN UIT, SAMEN GENIETEN	9
KERK VOOR DE STAD	9
ACTIVITEITEN OP NIEUW-SANDENBURGH	10
VOORZIENINGEN IN VEERE EN ZANDDIJK	12

Het zijn drukke dagen in de enige periode dat Veere werkelijk van ons, de bewoners, is. Er worden vorderingen gemaakt bij het voorbereiden van een bestemmingsplan voor het Oranjeplein en we denken daar over mee. We hebben wat meer informatie over de Grote Kerk waar de onderzoekers naar mogelijkheden zich nu meer op onze omgeving aan het richten zijn in plaats van Amsterdam. Verder vordert 'Fijn Wonen in Veere' stap voor stap. Een aantal werkgroepen hebben er veel tijd in zitten en we proberen een samenhangend verhaal in elkaar te zetten als stip op de horizon of als stip op de horizon van de huidige zittingsduur van de Gemeenteraad. In al die gevallen doen we dat in gezamenlijkheid met de Middenstandvereniging en de Stichting Veere. We zijn het niet altijd eens maar we praten er nu over en dat helpt om Veere een fijne plek om te vertoeven te maken.

Naast bovenstaande zaken hebben we in deze Stadsheraut voor het eerst informatie opgenomen over **aanwezige voorzieningen in Veere** (achterpagina), het **activiteiten programma van Nieuw-Sandenburgh**, **activiteiten in de Korenmaat** en de mogelijkheid er **samen op uit** te trekken.

We zijn benieuwd naar uw reactie.

LEDEN- VERGADERING

De openbare ledenvergadering wordt gehouden op maandag 13 maart 2017 om 20.00 uur in 't Praetuis, Frans Naereboutstraat 1, Veere. Inloop met koffie vanaf 19.30 uur. **Dus NIET de Korenmaat deze keer !!!!!!!**

CONTACT

Secretariaat Stadsraad Veere
Ravelijn 3, 4351 TB Veere
Telefoon : 0118-501586
E-mail: info@stadsraadveere.nl

AGENDA VERGADERING

1. Opening
2. Vaststellen agenda
3. Notulen van de vorige ledenvergadering
4. Mededelingen
 - . Voorzittersoverleg Veere 12/1/2017
 - . Lawaai van cruiseschepen
 - . Grote kerk
 - . Oranjeplein
 - . Historische markt
 - . Renovatie Veerse weg
5. Financiële jaarafsluiting 2016 (de stukken liggen 30 minuten voor aanvang vergadering gereed)
6. Verslag kascommissie 2016
7. Verkiezing kascommissie 2017
8. Fijn wonen in Veere– mee denken, mee doen, mee helpen
9. Een nieuw terras op de Kaai? Wat vindt u daarvan?
10. Gemeentelijke bijdrage van € 2000,—. Heeft u ideeën waaraan dat te besteden?
11. Rondvraag
12. Sluiting

FIJN WONEN IN VEERE - HOE STAAT HET ERMEE?

De inventarisatie van onze ideeën en suggesties, zijn met een aantal **behoeftevragen** uitgebreid naar aanleiding van suggesties van leden (wateroverlast, vochtge huizen, waterputdeksel). De meest recente inventarisatie vindt u op onze website (kopje actueel behoeftevragen). Aanvullingen blijven welkom.

Ankie Feldbrugge van de Koninklijke Nederlandse Heidemaaatschappij heeft in januari een workshop gehouden "hoe maak ik een goed plan". Daarna zijn 5 werkgroepen aan de slag gegaan en hebben 10 plannen gemaakt.

Deze zijn:

- **Verkeersplan Veere.** In het seizoen tussen 10.00 en 17.00 uur alleen bestemmingsverkeer in Veere.
- **Fietsparkeren.** Overlast door grote aantallen geparkeerde fietsen verminderen.
- **Rustgebieden.** Commerciële activiteiten beperken tot aangewezen gebieden.
- **Zwemmen.** Verbetering van zwemmogelijkheden met name ook voor de jeugd.
- **Bestrating verbeteren.** Pieterstraat, Simon Oomstraat, Stadhuisstraat.
- **Bouwstenen woningen.** Eerst verdere inventarisatie
- **Vrijwilligers in de zorg.** Vraag en aanbod goed afstemmen.
- **Gezondheidscentrum Nieuw Sandenburgh.** Huisarts, apotheek, tandarts, fysiotherapeut op een centrale plek in Veere.
- **Bereikbaarheid voorzieningen** die gelegen zijn buiten Veere.
- **Communicatie voorzieningen.** Bekendheid geven aan wat Veere biedt.

Deze plannen zijn op 20/2 door de werkgroepen besproken. Aan meer plannen wordt gewerkt. We hebben niet de tijd op de ledenvergadering om alle plannen door te spreken. Mocht u details willen weten dan kunt u zich wenden tot de coördinator van de werkgroep (zie hieronder). Maar u kunt ook lid worden van een werkgroep; dan leert u alle details kennen en kunt u uw bijdrage leveren!

De werkgroepen zijn (coördinator in cursief) zijn:

- **Openbare ruimte:** goed onderhouden, opgeruimd, veilig, geen overlast.
Jan Paul Loeff; Nico van Rijswijk; Meindert Versluis; Henri Fagel; Johan van Cranenburgh; Ina-Margriet Tromp.
- **Woningen:** comfortabel, geschikt, duurzaam, beschikbaar.
Jan van den Broeke; Tiny Polderman; Kees Deggeller; Paul Barendregt; Peter Henderikx.
- **Zorg** op menselijke maat.
Ellen Vooijs; Heleen Boone; Rob Veth; Maurits de Brauw.
- **Voorzieningen** bereikbaar voor iedereen.
ArndJan van Wijk; Tjeerd Kuiper; Kees Deggeller; Merijn Vermast.
- **Sociale cohesie** omzien naar elkaar.
Eelke Keersema; Ria in de Weij; Lieneke Kamphuis.

Waarom meldt u zich niet aan voor een werkgroep?

Tjeerd Kuiper

VERSLAG LEDENVERGADERING

Plaats: Korenmaat. Datum: 12 december 2016

Bestuur Stadsraad

Jan Paul Loeff (voorzitter)
Tjeerd Kuiper (secretaris, notulist)
Lieneke Kamphuis (penningmeester)
Piet-Jan Houmes (lid)
Elly Boeckhout (lid)
Jolanda Adriaansen (aftredend lid)

Gemeente Veere

Wethouder Molenaar
Leen Meijers (CDA)
Ad Maris (SGP/CU)
Marin van den Berge (VVD)
José de Buck (DTV)

Aantal aanwezigen: 39

1. Opening: 20.00 uur

2. Vaststellen agenda.

Toegevoegd punt: uitleg stadhuisbeelden (Theo Elenbaas, punt 4) en bestuur (punt 6).

3. Notulen van de vorige ledenvergadering.

Akkoord met de volgende aanvulling van Dhr. Den Beer Portugael: hij maakt bezwaar tegen het (gedeeltelijk) sluiten van de deur in de onderdoorgang bij de Campveerse Toren en verzoekt de gemeente daar iets aan te doen. Wethouder Molenaar antwoordt dat de deur geen eigendom is van de gemeente en dat hij daar dus weinig aan kan doen.

4. Mededelingen

✓ Voorzittersoverleg Veere

De voorzitters van de Middenstands Vereniging Veere (MSV), de Stichting Veere, de Stichting Delta Cultureel en de Vereniging Stadsraad Veere hebben afgesproken elkaar drie keer per jaar (juni, september en december/januari) te ontmoeten om onderlinge standpunten uit te wisselen en om meer samen te werken.

✓ *Stadhuisbeelden: uitleg door Theo Elenbaas van de gemeente*

In overleg met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) is er een onderzoek gedaan naar de status van de natuurstenen beelden. De conclusie is dat de steen "vermolmd" is. De oude beelden zijn eigenlijk "op" en conserveren door middel van harsinjectie van de beelden is daarom geen goede optie. Het college stelt daarom voor om nieuwe beelden te laten maken. Daarvoor is verder overleg met de RCE nodig.

Opmerkingen en discussie:

- Hopelijk staan de nieuwe beelden er eind 2017.
- De veroudering van de huidige beelden is veel sneller gegaan dan bij de oorspronkelijke beelden, die eeuwen gestaan hebben. De nieuwe beelden moeten ook liefst eeuwen meegaan (minimaal 150 jaar).
- De Wenkenbach beelden waren compleet anders dan de oorspronkelijke beelden dus verandering moet kunnen.
- Is er gedacht aan 3D printen? Ja, maar toch is een beeldhouwer nodig voor de finishing touch.
- De oorspronkelijke beelden waren geschilderd in kermisachtige kleurenpracht. Staat dat ter discussie? Antwoord: Neen.

✓ *Lawaai generatoren van cruiseschepen*

Vraag aan de wethouder: wanneer wordt de nieuwe aanlegsteiger voor Dijkhuizen gebouwd en de walstroomvoorziening voor cruiseschepen en bijbehorende regelgeving geïmplementeerd?

Antwoord: het onderwerp wordt aanstaande donderdag in de gemeenteraad besproken. Het voorstel is om één en ander te realiseren voor de zomer 2017. Cruise schepen moeten gaan betalen voor de walstroom.

✓ *Ontwikkeling Oranjeplein.*

Vraag aan de wethouder: wat is de stand van zaken ten aanzien van het Oranjeplein?

Antwoord: er wordt achter de schermen aan gewerkt. In klein comité zal er met de bewoners in januari overlegd worden.

Jan Paul Loeff: de Veerse stichtingen en verenigingen doen graag aan mee aan dit overleg.

✓ *Kerstboomverbranding: opruimen van de as.*

Jan Paul Loeff: De kerstbomen van deelnemers aan "Veere in de Lichtjes" en andere inwoners werden altijd opgehaald door de brandweer en verbrand op het oude voetbalveld. Nu wil de gemeente geld (€800.--) zien voor het opruimen van de as. Dit brengt deze mooie manier van het opruimen van de bomen in gevaar. We willen ervoor pleiten dat de gemeente voor het opruimen van de as niets rekent. De wethouder: As werd de laatste jaren opgeruimd door vrijwilligers en naar de milieustraat gebracht. Als dat niet gebeurt dan moet de gemeente dat doen en daarvoor moet betaald worden zoals in alle andere kernen.

Eelke Keersema reageert dat er steeds meer naar vrijwilligers gegooid wordt. Voor dit soort diensten betalen we toch belasting!

✓ *Zeeuwse Lagune.*

De ambitieuze plannen voor de ontwikkeling van de Zeeuwse Lagune zijn unaniem afgewezen door de gemeenteraad van Noord-Beveland.

✓ *Grote Kerk*

We hebben ingesproken in de vergadering van de commissie "Maatschappelijke Ontwikkeling" en aangegeven dat we positief kritisch zijn. Maar er zijn wel twee belangrijke punten. We willen:

1. Een onafhankelijk onderzoek naar de invloed van de ambitieuze plannen op de leefbaarheid met name de overlast door lawaai, vrachtwagens en horeca. Dit punt is vooralsnog niet gehonoreerd.
 2. Invloed op de programmering en uitvoering van cultuurevenementen door inwoners van Veere. Dit is door XPEX, het Amsterdamse bedrijf dat door de gemeente is ingeschakeld, toegezegd. We zullen weer inspreken in de aanstaande gemeenteraadsvergadering.
- Naast zorgen zijn er natuurlijk ook positieve punten. Zo kan de bestaande Veerse horeca het hele jaar door open blijven en er zijn mogelijkheden tot een mooie uitlichting van de Grote Kerk

(samen met het stadhuis), die we graag tot 11.00 's avonds aan willen hebben.

5. **Begroting 2017**

Vraag: waarom gaan de vergaderkosten omhoog? Antwoord: dat komt door de extra vergaderingen die we verwachten onder andere door het project "Fijn wonen in Veere".

De vergadering gaat akkoord met de voorgestelde begroting.

6. **Bestuur**

Door persoonlijke omstandigheden neemt Jolanda Adriaansen afscheid van het bestuur. De voorzitter bedankt haar voor haar bijdragen en doet een oproep aan de aanwezigen om zich te melden als bestuurslid.

7. **Historische markt**

De historische markt geeft veel overlast. In overleg met de Middenstandsvereniging Veere (MSV) zijn de volgende pijnpunten geïnventariseerd.

- Veiligheid op de markt door de grote hoeveelheid mensen.
- Bereikbaarheid van de huisarts is onvoldoende.
- Bereikbaarheid van Veere voor bewoners wordt ernstig verstoord.
- Veiligheid en hinder door het verkeer op marktdagen.
- De markt is van weinig nut voor inwoners.

De Stadsraad heeft de gemeente verzocht om, net zoals in vorige jaren, een bijeenkomst met betrokken partijen te beleggen om de markt te evalueren. De MSV steunt dit voorstel. Echter wethouder Melse wil de reactie schriftelijk hebben. Dit kan betekenen dat we ons tegen verlenging van de vergunning keren. Jan Paul verzoekt wethouder Molenaar om te interveniëren.

Discussie:

Dhr. Den Beer Portugael: heeft bereikbaarheid nooit als probleem gezien.

8. **Fijn wonen in Veere (Tjeerd Kuiper)**

De suggesties en ideeën gedaan in onze september bijeenkomst (witte tafelkleden) zijn door een enthousiaste groep (Joyce Noppen, Ellen Vooijs, Eelke Keerseemaker, Johan van Cranenburgh en Lieneke Kamphuis) onder begeleiding van Ankie Feldbrugge (Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij) vertaald in "behoeftevragen" gerangschikt onder 5 thema's: "Openbare ruimte", "Woningen", "Zorg", "Voorzieningen" en "Sociale cohesie". In deze bijeenkomst zijn de behoeftevragen aangevuld, geprioriteerd en 19 inwoners hebben zich gemeld om mee te doen aan de volgende stap: het maken van plannen voor de belangrijkste behoefte vragen. Daar zal een start aan gegeven worden op 16/1 's avonds.

9. **Rondvraag**

Jan de Wilde: Wat is de rol van de nieuw aangestelde leefstijladviseur? Gaat het om mensen met problemen zoals te hoge schulden of dronkenschap? Wethouder Molenaar antwoordt: de functie is gecreëerd om het instrumentarium van de gemeente te completeren. Het gaat om medische problemen te voorkomen. Het is niet bedoeld om mensen meer te betuttelen.

Jo Koppejan: bedankt de leden namens *bejaardensoos* voor de bijdragen uit het €2000 potje.

Dhr. Den Beer Portugael

- Wat gebeurt er voor de jeugd van Veere? De jeugd heeft weinig faciliteiten: geen cafeetje, geen bistro? *Elly Boeckhout:* de jeugd van 16+ heeft een praatavond op dinsdag in 't Praetuis - de belangstelling is echter matig. De jeugd laat zich niet forceren.
- Voorstel om op de beiaard andere muziek te zetten op het halve uur.
- Ledenvergadering december: kan die naar januari verzet worden; december is een drukke maand.
- Verlichting stadhuistoren: voorstel om die pas om 23.00 uit te zetten.
- *Beiaard Kerstnacht.* Waarom niet spelen op de 24ste overdag als er meer mensen luisteren?

Paul Barendregt

- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat meer jonge mensen deelnemen aan de stadsraad?

Paul Barendregt

- Sprekers zijn soms slecht hoorbaar. Kunnen we een volgende keer een microfoon regelen? Antwoord: ja.

Lieneke Kamphuis

Wat is de bedoeling van de culturele krant en wie betaalt die? Wethouder Molenaar antwoordt: de krant is een samenwerking van het University College Roosevelt en de gemeente Veere en is ontwikkeld in het kader van de summer course van nieuwe studenten. Het is een eerste experiment dat moet leiden tot samenwerking om te gaan nadenken over de toekomst. Veere is de pilot stad. Het experiment is bekostigd door de provincie, UCR en de studenten zelf.

10. Sluiting 22.10 uur

‘ONZE’ VALERIUS

Adriaen Valerius werd geboren in Middelburg tussen 1570 en 1575. In het dagelijks leven bekleedde hij diverse hoge functies in Veere. Van 1617 tot zijn dood op 27 januari 1625 was hij onder meer overdeken van de Rederijkerskamer. Hij was auteur van vele geuzenliederen, vrijheidsliederen die populair waren onder de tegenstanders van de Spaanse koning Philips II. Na zijn dood werd een aantal van zijn liederen, samen met een aantal bestaande, door hem bewerkte geuzenliederen, uitgegeven onder de titel *Nederlandsche Gedenck-clanck*. Ze beleefden een kortstondige populariteit maar raakten daarna in de vergetelheid, om vanaf het einde van de negentiende eeuw weer populair te worden. Het allerbekendste lied uit de bundel is het

* *Wilhelmus*. De herkomst van de tekst is nog steeds niet opgehelderd. Omdat het Wilhelmus een geuzenlied was bleef de schrijver liever anoniem, omdat op het maken van opstandige liederen destijds de doodstraf stond. Vanaf het begin van de 17de eeuw werd het toegeschreven aan Marnix van St. Aldegonde die de tekst tussen 1570 en 1572 in West-Souburg zou hebben gedicht. Marnix' auteurschap is niet zeker, maar hij heeft duidelijk de beste papieren. De muziek is afkomstig uit Frankrijk, door Franse soldaten bedacht tijdens de belegering van de stad Chartres ten zuiden van Parijs. De oorspronkelijk, zeer eenvoudige melodie werd in 1626 van klankbuigingen voorzien door Valerius; hij was de eerste die het lied op papier zette. In 1932 werd het Wilhelmus ons volkslied; het is het oudste volkslied ter wereld.

Naast wereldlijke liederen publiceerde en schreef Valerius ook meerdere christelijke gezangen, die nog steeds in veel Nederlandse kerken gezongen worden. Zijn gedichten zette hij vaak op bestaande, populaire, melodieën uit die tijd. Hier zaten ook sex- en drinkliederen tussen, die we tot recent in het Liedboek voor de Kerken (1973) konden aantreffen. Helaas hebben de meeste van deze valeriusliederen het nieuwe Liedboek (2013) niet gehaald, m.u.v. Lied 865: Komt nu met zang van zoete tonen. Het bekende lied 'Wilt heden nu treden' heeft een beladen geschiedenis gekregen. Het werd onder het nationaalsocialisme (Duitse vertaling: *Wir treten zum Beten vor Gott, den Gerechten*) bij massavertoningen gezongen, om een gewijde stemming te creëren en er een christelijke rechtvaardiging aan te verlenen. Het stond bekend als *Altniederländisches Dankgebet* ('Oud-Nederlands dankgebed'). Zo stond er bijvoorbeeld, in Wenen, op 9 april 1938 op het programma, in aansluiting op een toespraak van Adolf Hitler: *Danach Niederländisches Dankgebet, gesungen vom Wiener Männergesangsverein. Die Nation singt mit. Bei der dritten Strophe läuten alle Glocken der Kirchen im Reichsgebiet* ('Daarna het Nederlandse dankgebed, gezongen door de Weense mannenzangvereniging. De natie zingt mee. Bij de derde strofe luiden alle kerkklokken in het Rijk').

*Valerius op de Korenmarkt, door Mari Andriessen.

In Groot-Britannië en de Verenigde Staten daarentegen, wordt het lied sinds de herontdekking in de 19de eeuw, als *We gather together* regelmatig gezongen tijdens Thanksgiving Day. In het kader van de herdenking van 500 jaar Reformatie (hierover later meer in de *Stadsheraut*), zal in het weekend van 12 en 13 augustus aandacht worden besteed aan (de liederen van) Adriaen Valerius.

Tiny Polderman

DE SANDICXEN STEENWECH (DEEL 1)

In dit artikel neem ik u mee op een wandeling van Veere naar Zanddijk in vroeger tijden. Op een gravure uit het midden van de 16e eeuw en een gekleurde tiendkaart van rond 1630 zien we hoe de Veerseweg er toen uit heeft gezien. Aanvankelijk lag er tussen beide plaatsen een aarden pad. Omdat dit veelvuldig werd gebruikt is het al spoedig verhard. Het kreeg de naam Sandicxen Steenwech.

In 1572 vond aan de weg een ware kaalslag plaats: de Geuzen verwoestten alle rooms-katholieke gebouwen en in de strijd tegen de Spanjaarden erna werden verschillende huizen en hofsteden geplunderd en verwoest. Na de Reformatie lieten veel aristocraten hier hun zomerwoning bouwen, met erbij een grote boomgaard. Na 1750 kreeg het gebied een meer agrarisch karakter, de zomerwoningen werden boerderijen en de boomgaarden maakten plaats voor weiland en landbouwgrond. Tot slot werd de weg in 1970 tussen het Smidspad en zorgcentrum Nieuw Sandenburgh iets meer naar het noorden verlegd.

Buiten de Zanddijkse Poort lag aan de noordzijde van de weg als eerste een groot bleekveld. Ernaast stond de ommuurde hofstede van de heer Van Fontes die tot zijn overlijden rond 1566 baljuw in Veere is geweest. Hij werd als eigenaar opgevolgd door Jacob Campe. Jacob bekleedde voornamelijk functies en was onder meer Gecommitteerde Raad van Zeeland. Door zijn huwelijk met Martha Reygersberch was hij een zwager van Hugo de Groot. Op 28 juli 1625 stierf hij aan de pest.

Tussen het Singeltje en het Smidspad stond in de Middeleeuwen het huis waarin de broeders van de orde van het Duitse Huis woonden. Dit was een geestelijke ridderorde die tijdens de Derde Kruistocht (1189-1192) was ontstaan uit ridders die zieke en gewonde pelgrims verpleegden en hen bescherming boden tegen de vijand. Behalve bij Zanddijk had de orde op Walcheren ook bezittingen in Middelburg en Zandvoort. Het perceel waarop het huis stond had een oppervlakte van 2,34 ha en was eigendom van de Heer van Veere. In een leenakte van 1282 wordt het huis al genoemd. Het stond leeg toen Wolferd III in 1351 door de graaf in zijn erfleen werd bevestigd. Wanneer de broeders zijn vertrokken is niet bekend. Rond 1461 schonk Hendrik IV de grond aan de Clarissen, de vrouwelijke tak van de franciscanenorde. Ze bouwden er hun klooster dat in de volksmond de naam 'Nazareth' kreeg. De zusters behoorden aanvankelijk tot de 'rijke Clarissen' en mochten eigen goederen en inkomsten hebben. In 1478 ging het klooster over tot de tweede orde, die van de 'arme Clarissen', en moesten de zusters voortaan leven van aalmoezen en giften. De heer en de stad voorzagen hen regelmatig van tarwe en bier, en de stad betaalde hun geneeskundige behandeling en het onderhoud aan de gebouwen.

In het najaar van 1552 beleefden de zusters een angstig avontuur. Midden in de nacht werden ze door glasgerinkel gewekt. Toen ze poolshoogte gingen nemen zagen ze een verwarde man die met veel kabaal bezig was de ruiten van het klooster in te slaan. De zusters stonden doodsangsten uit en in paniek begonnen ze de klok te luiden. Ze hoopten dat iemand van buiten hen te hulp zou komen. Het geklep werd door enkele soldaten in Veere gehoord die zich onmiddellijk naar het klooster begaven. Ze namen de man gevangen en brachten hem naar de Montfoortse Toren. Daar bleek dat hij Cornelis Woutersen heette en in 's-Gravenmoer was geboren. In zijn zak vond men een document uit zijn geboorteplaats waarop stond dat hij zwakzinnig was. Door het gerechtshof werd hij voor zeven jaar uit de stad verbannen. Maar voor het zover was werd hij eerst op een marktdag door de scherprechter op het schavot voor het stadhuis gebracht. Daar moest hij knielen en kreeg hij een blinddoek om. Na enige ogenblikken nam de beul de blinddoek weer af en moest hij het zwaard kussen waarmee ter dood veroordeelden werden onthoofd. De boodschap was duidelijk: als hij in de toekomst in Veere nog eens voor een dergelijk vergrijp opgepakt zou worden, zou hij de doodstraf krijgen.

In mei 1572 staken de Geuzen het klooster in brand. Via Goes vluchtten de zusters naar Antwerpen en vandaar naar Saint-Omer in de provincie Artois. Daar liet Filips II voor hen een nieuw klooster bouwen.

Naast het Clarissenklooster lag de boomgaard van het klooster en daarnaast een schapenwei van kasteel Zandenburg. Vervolgens komen we bij het leprozenhuis. Het is waarschijnlijk in 1526 in gebruik genomen toen de stad voor het eerst twee 'lazarusmeesters' aanstelde. Voor het vaststellen van de diagnose werden de patiënten soms naar het Maria Magdalena hospitaal in Brugge gestuurd. De kosten daarvan werden door de stad vergoed. Toen er in 1556 op Walcheren een pestepidemie uitbrak, kondigde Maximiliaan van Bourgondië strenge maatregelen af om verspreiding tegen te gaan en werd het leprozenhuis veranderd in een pesthuis. In 1584 besloot de stad een nieuw pesthuis in de buurt van de Arnemuidse poort te laten bouwen en kon het oude worden gesloopt.

Naast het leprozenhuis lag de boomgaard 'Verloren Cost'. Hij was van de Heer van Veere en na de verkoop van het markizaat in 1581 van Willem van Oranje en zijn nakomelingen. Op het eind van de 17e eeuw is hij in erfpacht aan Jan de Mauregnault afgestaan.

Vervolgens komen we bij de brouwerij van kasteel Zandenburg, die in 1550 door Maximiliaan van Bourgondië is gesticht. De Middelburgse brouwer Jan Janssen Hernets had hij naar Zandenburg laten overkomen om voor hem bier van goede kwaliteit te laten brouwen. Op 16 augustus 1567 liet koning Filips II in zijn hoedanigheid als markies van Veere de brouwerij door de rentmeester verkopen. Hij werd voor £ 894 gekocht door burgemeester Adriaen Luycx. Op het eind van de 16e eeuw was de brouwerij van Boudewijn Goethals. Omdat hij zijn gerst niet op de Zanddijkse molen liet malen, wat hij verplicht was omdat dit een dwangmolen was, spande de molenaar in 1596 een proces tegen hem aan. Na jarenlang procederen verloor Boudewijn de zaak. Ook op 11 juli 1606 in hoger beroep bij de Uitlandse Vierschaar in Den Haag kreeg hij geen gelijk. Twee jaar later was de brouwerij van Mels Michielsen. Na zijn overlijden in 1627 nam Pieter Wilsoet hem over. Pieter was ook eigenaar van de brouwerijen De Sleutel en De Lely aan de overzijde van de haven in Veere die hij drie jaar eerder uit de failliete boedel van zijn vader had overgenomen. Omdat de vraag naar bier in de jaren erna sterk afnam, zal de brouwerij aan de Sandicxen Steenwech na de overname nog maar kort in bedrijf zijn geweest.

Dit is het einde van deel I van deze wandeling. Het tweede deel van deze wandeling drukken we af in de Stadsheraut van juni 2017.

SAMEN UIT, SAMEN GENIETEN MET *VIER HET LEVEN*

Geniet u ook graag samen van een mooie theatervoorstelling, concert of film? Onder het motto 'Samen uit, samen genieten' organiseert de landelijke stichting Vier het Leven compleet verzorgde uitjes, met begeleiding. U wordt thuis opgehaald en uiteraard weer thuis gebracht door een vrijwilliger/ begeleider van Vier het Leven die u ook de hele avond gezelschap houdt.

Wij nodigen u van harte uit om met ons mee uit te gaan. Vier het Leven zorgt voor plaatsen, prettig gezelschap, twee consumpties en het vervoer. U betaald het theaterkaartje, inclusief twee consumpties, garderobe en een kleine bijdrage voor kantoorkosten zoals porto- en adm. kosten.

Als u meer wilt weten over Vier het Leven kunt u op werkdagen contact opnemen met onze centrale afdeling reserveringen in Huizen: tel. 035-5245156. Ook op onze website kunt u informatie vinden: www.4hetleven.nl

Meld u aan en u krijgt ons programma geheel vrijblijvend en zonder kosten thuisgestuurd.

KERK VOOR DE STAD

Er is niet alleen een kerk *in* ons mooie Veere, die kerk is er ook *voor* de stad en zijn bewoners. Wist u dat er elke eerste maandag van de maand tegen een zeer lage vergoeding een heerlijke maaltijd wordt geserveerd aan alleenstaande ouderen? De Korenmaat, het verenigingsgebouw van de kerk, heeft niet voor niets een ruime en praktische keuken. De kookploeg maakt er elke maand een feestje van. Het eten is ouderwets lekker en de sfeer is gemoedelijk en vriendelijk. Leden en niet leden van de kerk zijn van harte welkom. Want eten verbindt.

De naam waaronder dit bekend staat, verradt dat deze eetclub al heel lang bestaat:

Kompasmaaltijd, naar het oude verenigingsgebouw in de Oudestraat: het Kompas. Ooit is het samen eten daar begonnen. De naam bewaart onze herkomst, want wij weten: het verleden draagt bij aan het heden. Ik moet trouwens even een complimentje aan de dames van de kookploeg maken: zo lekker koken (ik weet het, want ik mag soms ook mee eten!) voor 40 mensen is een hele kunst; die kunst beheersen zij tot in de finesse.

Van recenter datum is de volgende activiteit: **Koffie**

Korenmaat. Elke donderdagmorgen is de Korenmaat geopend tussen 10 en 12 uur en iedereen (leden en niet leden van de kerk, jong en oud, man en vrouw) kan aanlopen voor een gezellig bakje koffie. We hebben sinds de start in september al heel veel gasten mogen verwelkomen. Onze specialiteit is koffie Korintiërs, een goed smakende én goed ogende cappuccino met naar keuze een hart, een anker of een kruisje. In de volksmond heet deze koffie 'geloof-hoop-liefde-koffie'. De naam koffie Korintiërs verwijst naar een beroemde passage uit de bijbel (1 Korintiërs 13), die ook de grootste ongelovige nog wel kent (en waarschijnlijk ook nog wel beaamt). Daarin noemt Paulus de drie bekende deugden op: geloof, hoop en liefde. "Maar de grootste daarvan is de liefde." Loop gerust eens binnen op donderdagmorgen!

ds Gerrit Klein

ACTIVITEITEN OP NIEUW-SANDENBURGH

Graag willen we van Nieuw-Sandenburgh een ontmoetingsplek maken binnen de stad Veere. Komt u niet zo vaak de deur meer uit en bent u opzoek naar gezelligheid, dan bent u van harte welkom bij een van de onderstaande activiteiten. Wel van te voren even opgeven bij Tamara de Ridder of Carolien de Koeijer op telefoonnummer 0118 – 5770 29. *Wij zijn tevens op zoek naar vrijwilligers voor diverse taken.*

MAART 2017

Iedere maandag

“Gymnastiek”

We bewegen vanuit een (rol)stoel

Aanvang: 14:15 uur

Kosten: € 2,00 incl. 2x koffie

m.u.v. 2de Pasen en 2de Pinksteren

Vrijdag 3 maart

“Filmmiddag”

Natuur documentaires

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: € 2,00 incl. 2x koffie

Vrijdag 10 maart

“Bingo!!!”

Op een middag spelen we 3 kaarten

In iedere kaart 3 kansen tot bingo.

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: € 4,00 incl. 2x koffie

Dinsdag 21 maart

“Modeshow” MaCo mode

Verkoop vanaf 13:00 uur afd. Kruidhof

Show vanaf 14:30 uur in de zaal

Kosten: € 2,00 incl. 2x koffie

Donderdag 30 maart

“Bezige bijtjes”

Aanvang: 14:30 uur

Kosten € 4,00 incl. 2x koffie

Donderdag 2 maart

“Bezige bijtjes”

Knutselen (uw werk mag mee naar huis)

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: € 4,00 incl. 2x koffie

Dinsdag 7 maart

“Spelletjes”

Rummikub, sjoelen, scrabble, kaarten

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: € 2,00 incl. 2x koffie

Vrijdag 17 maart

Accordeonvereniging “Concertina”

Aanvang: 19:00 uur

Kosten: € 6,00 incl. koffie, drankje +snack

Dinsdag 28 maart

“Bingo!!!”

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: € 4,00 incl. 2x koffie

Vrijdag 31 maart

“Koersbal” met de Soos van Veere

Aanvang: 14:30 uur

APRIL 2017

Iedere maandag

“Gymnastiek”*We bewegen vanuit een (rol)stoel*

Aanvang: 14:15 uur

Kosten: € 2,00 incl. 2x koffie

Donderdag 6 april

“Ondergoed en nachtkleding verkoop”

(Pasruimtes aanwezig)

Vanaf 14:00 tot 16:00 uur

In de centrale hal

Donderdag 6 april

“Spelletjes”*Rummikub, sjoelen, scrabble, kaarten*

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: € 2,00 incl. 2x koffie

Vrijdag 7 april

“Sandenburghskoor”*Externe deelnemers gezocht*

Aanvang: 10:30 uur

Dinsdag 11 april

“Bingo!!!”

Zie voor info maand maart

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: € 4,00 incl. 2x koffie

Woensdag 12 april

“Vleugelconcert”

Hal boven

Aanvang: 14:30 tot 15:15 uur

Kosten: € 2,00 incl koffie

Donderdag 13 april

“Bezige bijtjes”

Zie voor info maand maart

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: € 4,00 incl koffie

Dinsdag 18 april

“Spelletjes”

Aanvang: 14:30 uur

Kosten: € 2,00 incl koffie

MEI 2017

Dinsdag 2 mei

“Spelletjes”

Vanaf 14:30 uur

Kosten: € 2,00 incl. 2x koffie

Dinsdag 9 mei

“Sjoeltoernooi”

Vanaf 14:30 uur

Kosten: € 2,00 incl. 2x koffie

Woensdag 10 mei

“Vleugelconcert”

Vanaf 14:30 uur, Hal boven

Aanvang 14:30 tot 15:15 uur

Kosten: € 2,00 incl. 2x koffie

Donderdag 11 mei

“Bezige bijtjes”

Vanaf 14:30 uur.

Kosten: € 4,00 incl. 2x koffie

Zaterdag 13 mei

“FAIR!!!”

Komt u ook een kijkje nemen?

Van 10:00 tot 16:00 uur

Op het terrein voor N-Sandeburgh

Wij zijn nog op zoek naar mensen die op de markt willen staan met een product.

Dinsdag 23 mei

“Bingo!!!”

Vanaf 14:30 uur

Kosten: € 4,00 incl. 2x koffie

Dinsdag 30 mei

“Spelletjes”

Vanaf 14:30 uur

Kosten: € 2,00 incl. koffie

VOORZIENINGEN IN VEERE EN ZANDDIJK

Door Merijn Vermast en Kees Deggeler

Apotheek / arts	R. Van Tol. Markt 36, Veere 0118 501271 Spoedlijn 0118 501666	www.huisartsenpraktijkveere@zeelandnet.nl
Bibliobus	Vrijdag: 9.00-9.45 standplaats Kanaalweg Westzijde 10.00-10.45 Sandenburghlaan Zorgcentrum	
Bloedprikken	Donderdag: 9.45-10.00 Nieuw-Sandenburgh	
Burenhulp	Stichting Welzijn Veere 0118 583687	info@welzijnveere.nl
Zorg aan huis	Zorgstroom 0118 684000 Porthos 088-7514000	Spoed 06-53 86 40000
Fysiotherapeut	Zanddijkseweg 2 Veere 0118 501418	
Kapper	Partners in hair 0118 501949 Karen Kapsalon 0118 502008	
Kerkelijk leven	Prot Gemeente Veere Gapinge	www.pgveere.nl
Kinderopvang	BSO De Schotse Schelm 06 14915051	
Openbaar vervoer	Info 0800 9292 of op de bushaltes Langedam, Kaai, Veerseweg, Sandenburg en Zanddijk.	www.9292.nl
Peuterspeelzaal	De Veerse Mopjes 06 48456832	veersempjes@skow.nl
Pinautomaat	Oranjeplein	
Basisschool	De Magdalon 0118 506021	magdalon@primas-scholengroep.nl
Stadsraad	Belangenbehartiging van Veerse inwoners	www.stadsraadveere.nl
Tandarts	De Stigter Zanddijk 0118 501830	
Vervoer individueel	Valys 0900 9630 Porthos “bewegend loket” aan huis alleszelf.nl	0900 9630 088-75140000 088-2358050
Welzijn Veere - Stichting	Organiseert jongeren - en senioreactiviteiten en coördineert vrijwilligerswerk in de gemeente	0118-58 36 87 info@welzijnveere.nl